

Rekisterikilpien ja siirtomerkkien mitat ja muut tekniset ominaisuudet

Sisällys

1.	Määräyksen tausta ja säädösperusta.....	1
2.	Määräyksen tavoite.....	1
3.	Määräyksen valmistelu.....	2
4.	Lausuntopalaute.....	2
5.	Muutokset ja arvio määräyksen vaikutuksista.....	3
6.	Yksityiskohtaiset perustelut.....	4

1. Määräyksen tausta ja säädösperusta

Liikenne- ja viestintävirasto on 18.5.2021 antanut määräyksen rekisterikilpien ja siirtomerkkien mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista (TRAFICOM/498866/03.04.03.00/2020), joka on tullut voimaan 1.4.2021

Tällä määräyksellä kumotaan kyseinen määräys ja annetaan uusi päivitetty määräys rekisterikilpien ja siirtomerkkien mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista (TRAFICOM/65798/03.04.03.00/2024).

Annettava määräys on pääosin samansisältöinen kuin kumottava määräys. Määräyksellä muutetaan rekisterikilven Y-kirjaimen muotoa ja lisätään uusi T-luokan kilpityyppi sekä poistetaan maininnat tullikilvistä. Lisäksi määräykseen tehdään pieniä selkeyttäviä korjauksia ja muutoksia.

Muutosten taustalla on poliisin esiintuoma ongelma rekisterikilpien luettavuudesta Y- ja V-kirjainten osalta sekä tarve vastata EU-sääntelyn vaatimukseen tarjoamalla rekisterikilpityyppi, joka mahtuu maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 167/2013 (traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetus) valtuuksilla annetun delegoidun asetuksen (EU) 2015/208 liitteessä XIX mainittuun 255 mm x 165 mm kokoiseen tilaan.

Määräyksenantovaltuus perustuu ajoneuvolain (82/2021) 99 §:n 3 momenttiin ja 118 §:n 5 momenttiin, joissa Liikenne- ja viestintävirastolle on annettu valtuus antaa tarkemmat määräykset rekisterikilpien ja siirtomerkkien mitoista sekä muista teknisistä ominaisuuksista.

2. Määräyksen tavoite

Määräyksessä kuvataan Suomessa annettavien rekisterikilpien materiaalit, kilpityypit, rekisterikilpien, numeroiden ja kirjainten korkeudet ja leveydet. Määräyksessä kuvataan myös Suomessa annettavien siirtomerkkien mitat ja mallit. Määräykseen liitetään kuvat rekisterikilvistä ja siirtomerkeistä sekä niiden fonteista.

Uuden määräyksen tavoite on muuttaa rekisterikilven Y-kirjaimen muotoilua ja lisätä uusi T-luokan rekisterikilpityyppi. Y-kirjaimen muutoksen johdosta rekisterikilven Y-kirjain on paremmin erotettavissa V-kirjaimesta ja muutoksella tavoitellaan parempaa rekisteritunnuksen luettavuutta. Uudella T-luokan rekisterikilpityypillä tavoitellaan rekisterikilven istuvuutta niihin T-luokan ajoneuvoihin, joissa on traktoriasetuksen mukainen korkea rekisterikilvälle varattu tila. Poistamalla maininnat tullikilvistä määräys saatetaan yhteneväiseksi ajoneuvolain kanssa.

3. Määräyksen valmistelu

Määräys on valmisteltu virkatyönä Liikenne- ja viestintävirastossa. Määräyshankkeen aloittamisesta on tiedotettu Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla sekä sähköpostitse tieliikenteen määräysvalmistelun tiedotuslistalle ilmoittautuneille.

Määräysluonnoksesta pyydetään kirjalliset lausunnot ajalla 4.6.-26.7.2024. Lausuntopyyntö julkaistaan lausuntopalvelu.fi ja Traficom.fi -sivustoilla. Lisäksi lausuntopyyntö lähetetään tieliikenteen määräysvalmistelun tiedotuslistalle ilmoittautuneille sähköpostitse. Sidosryhmillä ja kansalaisilla on lisäksi mahdollisuus kommentoida hanketta valmistelun edetessä.

Valmis määräys julkaistaan Finlexissä ja Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla. Määräyksen antamisesta tiedotetaan Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla sekä tieliikenteen määräysvalmistelun tiedotuslistalle ilmoittautuneille sähköpostitse.

Määräysluonnos tullaan notifioimaan teknisten määräysten ilmoitusmenettelyn mukaisesti (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535).

4. Lausuntopalaute

Annetut lausunnot:

Määräyksestä pyydettiin lausuntoja sidosryhmiltä. Lausuntoaika oli 4.6.2024 - 26.7.2024. Määräaikaan mennessä annettiin yksi lausunto yksityishenkilön toimesta.

Lausunnoissa esitettiin, että suomalaiset peruskokoiset autojen rekisterikilvet tulisi muuttaa eurooppalaisen standardin kokoiseksi.

Euroopan maissa muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta autojen rekisterikilpien normaalikoko on 110 mm x 520 mm. Suomessa on vielä EU-tunnusta käyttöönotettaessa pitäydytty 118 mm x 442 mm kokoisessa rekisterikilvessä. Pohdittaessa asiaa, tätä ei voida perustella kustannuskysymyksellä, sillä suomalainen nykyisen rekisterikilpi on pinta-alaltaan vain noin 10 % pienempi kuin yleisEurooppalainen rekisterikilpi.

Autonvalmistajat varaavat eurooppalaisiin autoihin rekisterikilville tilaa pituuden suhteen juurikin kyseisen 520 mm ja korkeudelle enemmän kuin ns. standardikilven koko. Kuitenkin koska Euroopassa käytetään 110 mm x 520 mm kokoista kilpeä, valmistajat, erityisesti kilpitelineiden, tekevät kilpitelineensä kyseiselle koolle. Kyseinen epästandardinmukainen suomalainen kilpikoko hankaloittaa esimerkiksi autojen tuojia, joiden autoissa on standardikokoiset kilpitelineet ja kiinnitykset valmiina.

Tämä pidempi kilven mitta myös mahdollistaisi kyseisen määräyshankkeen kirjaisintyyppien helpomman muokkauksen paremmin luettaviksi yksinkertaisesti leventämällä kirjaisinkokoa 10 mm, jolloin kaikista kirjaimista saataisiin helpommin luettavia.

Traficomien arvio annetuista lausunnoista:

EU:ssa ei ole säädetty millaisia ajoneuvojen rekisterikilpien pitäisi olla niin materiaalin, fonttien kuin rekisterikilven koon suhteen. Säädökset määrittävät ainoastaan sen minkä kokoiseen tilaan rekisterikilven tulee mahtua.

Nykyisin käytössä oleva auton kilpi 118 mm x 442 mm mahtuu moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen takarekisterikilpien asentamiselle ja kiinnittämiseksi varattavaa tilaa koskevista tyyppihyväksyntävaatimuksista ja ajoneuvojen sekä niihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden tyyppihyväksynnässä niiden yleisten rakenteellisten ominaisuuksien ja turvallisuuden osalta sovellettavista yhtenäisistä menettelyistä ja teknisistä eritelmistä liittyvistä tyyppihyväksyntävaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2144 täytäntöönpanosta mukaiseen Komission

täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/535 liitteessä III säädettyyn rekisterikilvellen vaadittuun tilaan 120 mm x 520 mm.

Ehdotettua muutosta ei voida toteuttaa kuluvan vuoden aikana voimaan tulevassa määräyksessä. Auton matalan kilven 118 mm x 442 mm korvaamisen uudella 110 mm x 520 mm kilvellä vaikutukset niin rekisterikilpien valmistajan tuotantolinjaan kuin rekisterikilpien valmistajan, rekisterikilpiä jakavien yksityisten palveluntarjoajien toimipaikkojen sekä Liikenne- ja viestintäviraston kilpivarastoihin ja järjestelmiin ovat taloudelliset näkökulmat huomioon ottaen niin huomattavat, että muutos vaatii pidemmän aikavälin vaikutusten arviointiin sekä toteuttamiseen.

Annetussa lausunnossa ehdotettu muutos vaatii lisäselvityksiä sen tarpeellisuudesta ja käytännönvaikutuksista. Arviokriteereinä tulee olemaan ehdotetun muutoksen pakollisuus, tarpeellisuus ja kustannusvaikutukset.

5. Muutokset ja arvio määräyksen vaikutuksista

Määräyksen päivityksellä muutetaan nykyistä rekisterikilven Y-kirjainta ja lisätään uusi T-luokan kilpityyppi sekä poistetaan määräyksestä maininnat tullikilvistä. Määräykseen tehdään lisäksi joitain kielellisiä ja teknisiä tarkastuksia.

Uudenlainen Y-kirjaimen muotoilu selkeyttää rekisteritunnuksen luettavuutta siten, että Y-kirjain erottuu paremmin V-kirjaimesta. Ennen määräyksen voimaantuloa valmistetut vanhan mallisen Y-kirjaimen sisältämät rekisterikilvet jäävät kuitenkin voimaan ja ennen määräyksen voimaantuloa valmistetut rekisterikilvet jaetaan loppukäyttäjille käytettäväksi kilpivarastoista.

Uusi T-luokan kilpityyppi sopii paremmin osaan traktoreista; nykyinen kilpityyppi ei sovi kaikkien traktoreiden (traktorimönkijöihin) taakse siten, että kilvet olisivat kiinnitettynä asetuksen (EU) 2015/208 mukaisesti.

Muilta osin määräys ei tuo muutoksia Suomessa nykyisin annettavien rekisterikilpien ja siirtomerkkien mittoihin ja muihin teknisiin ominaisuuksiin.

Suomessa on määräyksen muutoksen jälkeen 22 erilaista kilpityyppiä:

- rekisterikilpi kansallisuustunnuksella (matala) auto / perävaunu
- rekisterikilpi kansallisuustunnuksella (korkea) auto / perävaunu
- rekisterikilpi kansallisuustunnuksella moottoripyörä / nelipyörä
- rekisterikilpi (matala) traktori / moottorityökone
- rekisterikilpi (korkea) traktori / moottorityökone
- rekisterikilpi moottorikelkka
- rekisterikilpi mopo / kevyt nelipyörä
- rekisterikilpi ilman kansallisuustunnusta (pitkä) auto / perävaunu
- rekisterikilpi ilman kansallisuustunnusta (lyhyt) auto
- rekisterikilpi ilman kansallisuustunnusta (pieni) auto
- rekisterikilpi ilman kansallisuustunnusta moottoripyörä
- mustapohjainen rekisterikilpi (pitkä) auto / perävaunu

- mustapohjainen rekisterikilpi (lyhyt) auto
- mustapohjainen rekisterikilpi (korkea) moottoripyörä
- mustapohjainen rekisterikilpi (matala) moottoripyörä
- koenumerokilpi
- diplomaattikilpi auto
- diplomaattikilpi (pieni) auto
- diplomaattikilpi moottoripyörä
- vientirekisteröintikilpi (matala) auto
- vientirekisteröintikilpi (korkea) auto
- vientirekisteröintikilpi moottoripyörä

Suomessa on lisäksi kaksi (2) erilaista siirtomerkkityyppiä:

- auton, perävaunun ja traktorin siirtomerkki
- moottoripyörän ja mopon siirtomerkki

6. Yksityiskohtaiset perustelut

1 Soveltamisala

Määräystä sovelletaan Suomessa annettaviin rekisterikilpiin ja siirtomerkkeihin. Suomessa valmistetaan vain määräyksen mukaisia rekisterikilpiä ja siirtomerkkejä. Määräystä ei sovelleta sellaisiin rekisterikilpiin ja siirtomerkkeihin, joita Suomessa on aikaisemmin valmistettu lukuun ottamatta ennen tämän määräyksen voimaantuloa 1.9.2024 valmistettuja vanhanmallisen Y-kirjaimen sisältäviä rekisterikilpiä. Ennen tämän määräyksen voimaantuloa valmistetut vanhanmallisen Y-kirjaimen sisältävät rekisterikilvet toimitetaan loppukäyttäjille kilpivarastoista ja ne sekä käytössä jo olevat vanhanmallisen Y-kirjaimen sisältävät rekisterikilvet pysyvät voimassa elinkaarensa loppuun.

3 Rekisterikilpien mitat ja värit

Kohdassa 3.6 "Traktorin ja moottorityökoneen rekisterikilpi" määrätään traktorin ja moottorityökoneen rekisterikilven leveydestä. Rekisterikilpeä annetaan kolmessa eri koossa. Kohdassa määrätään, että matalassa sekä korkeassa rekisterikilvessä on kuusi (6) merkkiä ja lyhyessä rekisterikilvessä on viisi (5) merkkiä. Kohdassa tarkoitettuihin merkkeihin ei lasketa mukaan väliviivaa. Nyt kumottavan määräyksen antamista koskevissa lausuntopalautteissa kiinnitettiin huomiota siihen, että asetuksen (EU) 2015/208 liitteessä XIX esitetyn mukaiseen rekisterikilvälle varattuun tilaan, joko A) 520 mm x 120 mm tai B) 255 mm x 165 mm, ei nykyisin käytössä olevat rekisterikilvet kooltaan 397 mm x 118 mm tai 338 mm x 118 mm mahdu kuin vaihtoehdon A mukaiseen tilaan. Nykyiset kilpikoot toivottiin korvattavan huomattavasti pienemmällä rekisterikilvellä. Poliisilla ollut ongelmia pienten rekisterikilpien luettavuudessa ja tästä syystä esimerkiksi toivottua moottorikelkan kilpityyppiä ei toivottu traktoreihin. Uusi kilpityyppi sopii paremmin myös vaihtoehdon B)- muotoiseen tilaan; nykyinen kilpityyppi ei sovi kaikkien traktoreiden (traktorimönkijöihin) taakse siten, että kilvet olisivat kiinnitettyinä asetuksen (EU) 2015/208 mukaisesti.

3.10 Tullikilvet

Poistetaan tullikilpiä koskeva kohta. Ajoneuvolaista on 1.4.2023 voimaantulleella muutossäädöksellä 493/2023 poistettu muissa valtioissa rekisteröityjen ajoneuvojen käyttämistä koskeva 128 §. Pykälä on kumottu tarpeettomana. Tullikilpien sijaan Geneven tai Wienin sopimukseen liittymättömissä valtioissa rekisteröidylle ajoneuville myönnetään siirtolupa siirtoluvan myöntämisen ehtojen täytyessä.

4 Rekisterikilpien tekniset ominaisuudet sekä rekisteritunnuksen ja kansallisuustunnusmerkin mitat ja värit

Tehty pieniä korjauksia kieliasuun ja selkeytetty lauserakenteita kilpiaihiota koskevaan kohtaan 4.1.1.

Rekisteritunnuksen kirjasintyyppistä määrätään kohdassa 4.2. Kirjasintyyppillä ei ole nimeä ja se on muotoutunut aikojen kuluessa ainutlaatuiseksi ainoastaan Suomessa rekisteröityjen ajoneuvojen rekisterikilpien kirjasintyyppiksi. Liitteissä 1 - 5 kuvataan voimassa olevat kirjasintyypit, mukaan lukien ennen 1.9.2024 valmistetut rekisterikilvet, joissa on vanhan mallinen Y-kirjain, joka jää liitteisiin, koska sitä tulee esiintymään liikenteessä vuosien ajan muutoksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ajoneuvolain 103 §:n mukaan rekisterikilpien ja siirtomerkkien valmistamisesta sekä toimittamisesta niille, joilla on oikeus antaa niitä käytettäväksi sekä ennakkoilmoituksen tekijöille. Liikenne- ja viestintävirasto on liikenteen palveluista annetun lain 211 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisesti siirtänyt yksityisille palveluntarjoajille kilpien valmistamiseen sekä niiden jakamiseen liittyvät tehtävät. Kilpivalmistaja valmistaa tilauksesta rekisterikilvet Liikenne- ja viestintäviraston lukuun. Kilpivalmistajalla on velvollisuus ylläpitää Liikenne- ja viestintäviraston määrittelemää varastotasoa rekisterikilvistä. Tämän lisäksi niillä yksityisillä palveluntarjoajilla, joilla on oikeus antaa rekisterikilpiä käytettäväksi, on myös velvollisuus ylläpitää Liikenne- ja viestintäviraston määrittelemää varastotasoa rekisterikilvistä toimipaikoillaan.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa ensirekisteröitävää ajoneuvoa varten rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon rekisteritunnus. Rekisterikilvet annetaan tarvittaessa myös sellaista ajoneuvoa varten, joka otetaan liikennekäyttöön esimerkiksi silloin, kun rekisterikilvet on palautettu tai niitä ei muusta syystä ole. Rekisteritunnus säilyy pääsääntöisesti muuttumattomana koko ajoneuvon elinkaaren ajan aina lopulliseen poistamiseen asti. Rekisteritunnus voidaan kuitenkin muuttaa esimerkiksi rekisterikilpien anastustilanteiden tai erityiskilpitolauksen yhteydessä. Lisäksi rekisterikilvet voidaan antaa yksittäistilauksesta voimassa olevalle rekisteritunnukselle kadonneen tai turmeltuneen tilalle.

Rekisterikilvet annetaan käytettäväksi toimipaikkojen varastoista vanhimmasta uusimpaan. Loppukäyttäjää ei voi vaikuttaa siihen missä järjestyksessä rekisterikilvet annetaan varastosta eikä valita annettavaa rekisteritunnusta, ellei kyseessä ole yksittäiskilpi- tai erityiskilpitolaus.

Uuden mallisen Y-kirjaimen käyttöönoton yhteydessä ei ympäristö ja taloudelliset näkökulmat huomioon ottaen ole tarkoituksenmukaista tuhota jo valmistettuja rekisterikilpiä tai vaihtaa käytössä olevia rekisterikilpiä.

Näin ollen määräyksen voimaantulon jälkeen on tilanne, jossa rekisterikilpivarastoissa on rekisterikilpiä, joissa on vanhan mallinen Y-kirjain. Kilpivarastoja on rekisterikilpien valmistajalla, rekisterikilpiä jakavien yksityisten palveluntarjoajien toimipaikoilla sekä Liikenne- ja viestintävirastolla. Kilpivarastojen koot vaihtelevat. Valmistajan kilpivarasto on suurin (62 500 rekisteritunnusta) ja kilpiä jakavien yksityisten palveluntarjoajien kilpivarastokoot vaihtelevat 60 rekisteritunnuksesta 2 000 rekisteritunnukseen, ollen yhteensä 116 000 rekisteritunnusta. Näin ollen vanhan mallisen Y-kirjaimen sisältämiä rekisterikilpiä annetaan käyttöön eri toimipaikoilla eriaikaisesti ja pitkän ajan kuluessa.

Kohtaan 4.3 Rekisteritunnuksen ja FIN-kansallisuustunnuksen mitat lisätty uuden traktorin ja moottorityökoneen korkean rekisterikilven mitat ja poistettu tullikilpien mittoja koskevat

maininnat. Lisäksi on poistettu tullikilven reunaviivan väriä koskeva maininta kohdasta 4.4 Rekisteritunnuksen ja rekisterikilven reunaviivan väri.

6 Määräyksen aikataulu/voimaantulo

Hankkeesta tehty määräyshankepääätös on hyväksytty 6.2.2024 ja se on uutisoitu ja julkaistu viraston internetsivulla 12.2.2024.

Määräystä valmistellaan vuoden 2024 aikana ja sen alustava aikataulu voimaan tulolle on marraskuun 30 päivänä 2024.